

УДК: 330.341.1:338.24

Шитікова Л.В.¹, Журило М.О.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² асп. НУ «Запорізька політехніка»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК - ПОШТОВХ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

Машинобудування є ключовою галуззю багатьох розвинених країн, їй належить ключова роль в підтримці науково-технічного прогресу. Розвиток машинобудівної галузі має вплив на розвиток економіки країни в цілому. Аналізуючи стан вітчизняної промисловості слід зазначити як сповільнення темпів зростання в цілому, високий ступінь фізичного та морального зносу основних фондів, так і зміщення акценту в бік виготовлення продукції військового та подвійного призначення у машинобудівній галузі у зв'язку з безпековою ситуацією у країні, а також мінімальна інноваційна активність підприємств.

Однією з основних причин неспроможності вітчизняних машинобудівних підприємств конкурувати на світовому ринку є їх низька інноваційна активність.

Інноваційний розвиток повинен бути невід'ємною частиною загальної стратегії підприємства яка визначає напрямки розвитку підприємства.

Формування інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку машинобудівних підприємств є важливим аспектом їх стійкого функціонування та конкурентоспроможності на ринку. Інвестиції в інновації дозволяють підприємствам адаптуватися до змінюваних умов, впроваджувати новітні технології, покращувати продуктивність та знижувати витрати. Основні аспекти формування такого забезпечення можна поділити на кілька ключових напрямів:

Аналіз потреб у інвестиціях базується на таких підходах:

- оцінка технологічного стану підприємства та його можливостей для модернізації;

- визначення пріоритетних напрямків для інвестування, таких як впровадження нових технологій, розробка нових продуктів або покращення інфраструктури;

- оцінка потреб у фінансуванні для покриття витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР).

При визначенні джерел інвестицій доцільно використовувати:

- власні кошти підприємства (це можуть бути внутрішні резерви, отримані в результаті прибуткової діяльності);

- залучені кошти (банківські кредити, облігаційні випуски, інвестування з боку приватних інвесторів чи венчурних компаній);

- державне фінансування та субсидії (у деяких випадках держава надає фінансування для підтримки інноваційних проєктів, особливо якщо вони мають стратегічне значення для економіки);

- міжнародні інвестиційні програми (участь у міжнародних програмах або отримання інвестицій від міжнародних фондів, які підтримують інноваційні проєкти).

Управління інвестиційними ризиками ґрунтується на розумінні таких їх видів:

- ризики, пов'язані з технологічними змінами або невизначеністю у відносно нових галузях;

- економічні ризики, пов'язані з коливанням ринкових умов або економічною ситуацією;

- ризики, пов'язані з управлінськими та організаційними питаннями, такими як неефективне використання інвестицій або відсутність необхідної кваліфікації для управління інноваційними проєктами.

Підвищення інвестиційної привабливості визначається покращенням фінансових показників підприємства (прибутковість, ліквідність, рентабельність); підвищенням рівня корпоративного управління та прозорості; розробкою стратегій, які демонструють довгострокову стабільність та можливості для розвитку.

Розробка та впровадження інноваційних проектів передбачає створення команди, яка буде здійснювати управління проектом, забезпечуючи науково-технічну підтримку та контроль за виконанням.

Моніторинг та оцінка результатів передбачає визначення ключових показників ефективності інноваційного проекту (ROI, NPV, IRR); оцінка впливу інновацій на конкурентоспроможність підприємства, його частку на ринку та фінансові результати.

Інноваційний розвиток повинна підтримка інноваційної культури:

- заохочення творчого підходу серед співробітників;
- впровадження програми підтримки наукових розробок і стартапів всередині підприємства;
- підтримка співпраці з науковими установами та іншими підприємствами для обміну знаннями та досвідом, створення спільних команд та проектів;
- підвищення кваліфікації робітників на підприємстві.

Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку машинобудівних підприємств вимагає комплексного підходу, залучення різних джерел фінансування та стратегічного планування. Всі ці аспекти взаємопов'язані й взаємодоповнюють один одного, що дозволяє досягти сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності на ринку. Також треба звернути увагу на той факт що, сучасні інвестиції в інновації повинні також враховувати екологічні та соціальні фактори. Важливо, щоб нові технології були не тільки економічно вигідними, але й екологічно чистими та відповідали стандартам сталого розвитку.

Незважаючи на умови, в яких на даний час опинилися машинобудівні підприємства України, їх інноваційний розвиток може стати поштовхом для відновлення економіки держави в цілому.

Враховуючи великі ризики для підприємств в процесі створення та провадження інновацій, ключову роль у стимулюванні цих процесів повинна займати держава.